

שבילי הברכות

קיצור סדר קדימה בברכות - ט"ו בשבט תשפ"ד

כאשר נגשים לאכול מספר מאכלים, יש להקדים את הברכות לפי סדר חשיבותם. בדיני קדימה יש להבחין בין מאכלים שהברכות עליהם שונות לעומת אלו שברכותיהם שוות.

א. ברכות שונות [הגישו פירות, עוגות, ממתקים וכד'] - יש לברך עליהם לפי סדר מג"ע א"ש

מ - **המוציא ומזונות** [חשוב להדגיש שפת או מאפים מדגן, כמו עוגות, בורקסים וכד' קודמים לתבשילים מדגן כמו פסטה, פתיתים, ביסלי וכד']

ג - הגפן

ע - עץ

א - **אדמה** [יוצאים מן הכלל: אם האדמה חביב, וכן אם לא חביב אך הוא משבעת המינים - הם קודמים לעץ. לכן חיטה [שלווה] ושעורה [גרנולה] שברכותיהם אדמה, קודמים לעץ]

ש - שהכל

ב. ברכות שוות [הגישו כמה מיני פירות / ירקות / מאפים / בשרים וכד'] - יש לבחור את היחידה שעליה יברכו ויפטרו את שאר המינים בעלי אותה ברכה, לפי המדרג של זשחנ"ג

ז - **שבעת המינים** [וגם בהם יש סדר עדיפות: זית, תמר, ענב, תאנה ורימון. כמו כן בחמשת מיני דגן יש סדר קדימה: חיטה, שעורה, כוסמין, שיפון ושכולת שועל]

ש - שלם

ח - **חביב** [הכוונה שתמיד חביב ולא מתחשבים במה שחפץ כרגע באופן חד פעמי, ובמקרה ושניהם חביבים במידה שווה יקדים מה שחפץ כרגע]

ג - **נקי** [מאכל יפה, טרי, נקי מכתמים, נגיעות וכד']

ג - **גדול** [דווקא מה שניכר שהוא גדול יותר, אך לא צריך להשקיע מאמץ במדידתם]

פרטים נוספים על קדימה בברכות

מאכל שאינו מעוניין לאכול כעת - כללי הקדימה שייכים רק במאכלים המונחים לפנינו ומעוניינים לאכול מהם ועכשיו, אבל מאכלים שאיננו מעוניינים בהם, או שמעוניינים רק יותר מאוחר לאוכלם, מכל מיני סיבות [סדרי אכילה, סלידה מטעמים, להסתלק מספק הלכתי], אין חיוב להקדים לברך עליהם.

מתי לחתוך המאכל? - ממעלת שלם עולה השלכה נוספת. כאשר באים לאכול חצי מאכל [כגון עוגייה / שניצל / ביצה / פרי] עדיף לברך בעודו שלם, ורק לאחר מכן לחתוך את החצי שמעוניין בו [אולם במאכלים שהחיתוך גורם השתהות מוכרחים לחתוך לפני הברכה].

נגיעות - במאכלים מסוימים מצויה נגיעות חרקים ובפרט בפירות יבשים, לפיכך חובה להתעדכן מה ניתן לנקות בבית וכיצד, ומה מוכרחים לרכוש גידול מיוחד [כגון תירס וכו']. מאכלים הדרושים בדיקה קלה [כגון קשיון]: יברכו בעודם שלמים, יפתחו, יסתכלו ויאכלו, מאכלים הדורשים יותר התבוננות [כגון תמר]: קודם הברכה יפתחו, יתבוננו, יסגרו שיראה כמו שלם ואז יברכו.

מעלות קדימה נוספות [כאשר אין הכרעה במה להקדים לפי הכללים הנ"ל] - ישנם סיבות נוספות להקדים, כגון פרי שמברכים עליו שהחיינו / פירות שהשתבחה בהם א"י / שגדלו בא"י / מאכלים שנעשו בהם מצוות [ריבת אתרוג, פת של עירובין וכד'].

ברכה אחרונה - סדר הקדימה נכון גם לגבי ברכה אחרונה, ולכן ברכת מעין ג' קודמת לברכת בורא נפשות [מלבד מצבים שיוצר ספק ברכות ואין המקום להאריך].

עצה חשובה - לפני כל ברכה שמברכים, מומלץ לכוון בפירוש לפטור את כל המאכלים בעלי אותה ברכה שיבואו לפניו בהמשך, בכדי לא להיכנס לספקות רבים מה נפטר בברכתו [עפ"י הרמ"א סי' רו סע' ה].